

прѣдаваше въ най-черны-ты и укорны думы и въ най-мръсны-ты псовни, а пакъ правила-та за здравословіе ся учяхъ въ *шѣмницѣ-шѣ*!! На ученицы-ты отъ твѣя училища и днесъ оцѣ цѣвѣть по лице-то твѣя орждѣя и начини за прѣдаваніе гражданственность. То не бѣ ученіе, нѣ мѣненіе! — Въ това врѣмя за най-ученъ учитель ся имаше тоя, кой-то *по-малко* бѣше ученицы-ты си.

По врѣмя, кога фенерскы-ти посланници успѣхъ да погрѣчатъ свръшенно наши-ты училища по градове-ты и у по-голѣмы-ты общины та полегка-легка, чрѣзь различни подмамыніа съ тютюновы кесійкы и другы такывы помын, си вѣврѣхъ носа и въ осталы-ты горѣказаны оцѣ чисто бѣлгарскы училища, тога бае Иванъ или бае Стоянъ трѣбваше да ся нарѣче *даскалъ*, кое-то ще каже по грѣцкы учитель. Той при всячко-то горѣказано отъ конецъ до конецъ длѣженъ бѣше да введе у своѣ-тѣ *школъ* или *сколіо* оцѣ и *грѣцкѣ филадж*, *ошколѣ* и *псалтырь*; освѣнъ това трѣбваше да има и женскы гласъ, и да знае псалтирѣ, та и въ черковѣ да нѣе херувико-то и кынонико-то всякога на грѣцкый; а пакъ кога-то ся случаше да дойде дѣдо владика или нѣкой отъ неговы-ты копое, то даскалъ-тѣ бѣ задлѣженъ да свръшва заранъ вечеръ и правило-то цѣло по грѣцкый, кое-то испослѣ, и слѣдъ дѣда владикѣ, токо си замѣни полѣтка-легка наше-то остало отъ дѣда и бабѣ! Така сѣще и въ училища-та отъ грѣцкый октовѣхъ и псалтырь токо си ся наложи на ученицы-ты — щѣли не щѣли — да учѣть и цѣлъ грѣцкый языкъ та и да го говорятъ! Блажени прѣтерпѣвшіи до конца въ това врѣмя кои-то неможяхъ да си научватъ *машимѣ-шѣ*! Съ кола бой ся е трѣшкало за да ся погрѣчи свѣтъ-тѣ по-скоро!! — Въ това врѣмя ся почиташе за по-ученъ тоя даскалъ, кой-то знаеше и да *чете* на и да *хороши грѣцкый языкъ* и да е облѣченъ въ лисичевы кюркове, та да може да излиза и прѣдъ дѣда владикѣ; оцѣ да има и хубавъ гласъ, та да нѣе и да учи и ученицы-ты да пѣжѣ въ черковѣ, и то всячко на грѣцкый языкъ! До това врѣмя всжду ся плащаше на учителя за ученіе-то на мѣсяцъ частно отъ ученицы-ты, кои-то бѣхъ принудени да си носятъ зимѣ всякой день и по дръво за огрѣвъ и т. д.

Нѣчто около отъ прѣди 35 години насѣмъ введе ся въ нѣкон училища *взаимноучишелный рядъ*, кой-то ис-